

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

04 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda,

a examinat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Bodean Ina în numele inculpatei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2019, în cauza penală în privința lui

*Gagauz Tatiana x, născută la x,
originară și domiciliată în mun. x.*

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 06.07.2018– 16.08.2018;

instanța de apel: 26.12.2018 – 06.02.2019;

instanța de recurs: 09.09.2019-04.03.2020.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul central din 16.08.2018, Găgăuz Tatiana a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal și cu aplicarea prevederilor art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de 150 de ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut că, Găgăuz Tatiana, aflându-se în Republica Moldova, având scopul confecționării, deținerii și folosirii documentelor oficiale false, în perioada lunilor februarie - martie 2018, în urma înțelegerii prealabile cu alte persoane neidentificate de organul de urmărire penală, în circumstanțe necunoscute, a confecționat, deținut și folosit pașaportul Republicii Moldova pe numele Lomaniuc Natalia x cu seria și numărul x, însă la data de 02.04.2018. ora 18:40, când ultima se întorcea în Republica Moldova cu cursa aeriană Istanbul – Chișinău, în PCTF Aeroportul Internațional Chișinău, pe direcția

„intrare” în timpul controlului specific de frontieră de nivelul II, au fost depistate și ridicate două pașapoarte cu date diferite pe numele Găgăuz Tatiana, care aveau semne vădite de falsificare. În procesul efectuării controlului de frontieră s-a constatat că, pașaportul cu Seria xx eliberat la 21.11.2015, aparține cet. R. Moldova, Lomaniuc Natalia x. Potrivit raportului de expertiză judiciară nr.145 din 27.04.2018, conținutul inițial al pașaportului Republicii Moldova cu seria și numărul x eliberat pe numele Lomaniuc Natalia x, a fost modificat prin rebroșarea blanchetei, substituirea paginii cu date personale inițiale cu cea actuală și alipirea unui strat de laminat suplimentar.

Prin urmare, Găgăuz Tatiana a confecționat, deținut și folosit documente oficiale false, de importanță deosebită, care acordă drepturi, cu modificarea conținutului inițial al pașaportului cu seria și numărul BI x cu substituirea numelui și prenumelui din Romaniuc Natalia în Lomaniuc Natalia, cât și a datei de naștere x.

Acțiunile intenționate ale Tatiane Găgăuz au fost încadrate juridic în baza art.361 alin. (2) lit. b) și c) Cod penal, după indicii calificativi *„confecționarea, deținerea, vânzarea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, după semnele calificative: săvârșit referitor la un document de o importanță deosebită și de două sau mai multe persoane*

Prima instanță a mai stabilit că, ulterior, în cadrul ședinței de judecată, referindu-se la prevederile Hotărârii Curții Constituționale nr.12 din 14.05.2018. în conformitate cu care lit. c) din alin.(2) al art. 361 Cod penal a fost declarată neconstituțională, acuzatorul de stat a considerat necesar a fi recalificate acțiunile inculpatei conform art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, urmare a cărui fapt, ținând cont de prevederile art. 7 alin. (6) Cod de procedură penală, conform căruia, Hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sânt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal, iar în ședința de judecată s-a constatat cu certitudine că, prin Hotărârea Curții Constituționale nr.12 din 14.05.2018, lit. c) din alin.(2) al art.361 Cod penal a fost declarată neconstituțională, instanța a verificat acțiunile inculpatei Găgăuz Tatiana sub aspectul comiterii de către aceasta a infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, fără a-i imputa inculpatei săvârșirea infracțiunii referitor la un document de o importanță deosebită.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura

Chișinău, oficiul principal, Cristina Robu, care a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a sentinței în partea soluționării chestiunii cheltuielilor judiciare și emiterea unei decizii în această parte, prin care să se încaseze de la inculpata Găgăuz Tatiana în beneficiul statului cheltuielile judiciare în mărime de 2 100 de lei pentru efectuarea expertizei judiciare nr.145 din 27.04.2018.

3.1 În motivarea cererii de apel declarate, procurorul a invocat că, prima instanță a calificat corect acțiunile inculpatei, dar în temeiul art. art. 227, 229 Cod de procedură penală, aceasta urma să încaseze de la inculpata Găgăuz Tatiana în beneficiul statului cheltuielile judiciare în mărime de 2 100 de lei pentru efectuarea expertizei judiciare nr.145 din 27.04.2018.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău 06 februarie 2019, a fost admisă cererea de apel declarată de către procuror, casată parțial sentința Judecătoriei Chișinău, sediul central din 16 august 2018 în partea soluționării chestiunii cheltuielilor judiciare și pronunțată o nouă hotărâre în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

A fost admisă cerința acuzatorului de stat privind încasarea de la inculpata Găgăuz Tatiana în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare și s-a încasat de la inculpata Găgăuz Tatiana în beneficiul statului suma de 2 100 (două mii una sută) de lei cu titlu de cheltuieli judiciare pentru efectuarea expertizei judiciare nr.145 din 27.04.2018.

În rest, sentința primei instanțe a fost menținută fără modificări.

4.1 În motivarea soluției adoptate instanța de apel a constatat că, prima instanță a conchis corect că, inculpata Găgăuz Tatiana este vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, după semnele calificative „confeccionarea, deținerea, vânzarea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, săvârșit de două sau mai multe persoane”.

În ședința instanței de apel nu a fost posibilă audierea inculpatei Găgăuz Tatiana cu privire la circumstanțele cauzei, aceasta fiind citată legal la adresa cunoscută instanței despre locul, data și ora ședinței de judecată, inculpata nu s-a prezentat, astfel că, în temeiul art.412 alin.(5) Cod de procedură penală, instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa inculpatei, care a fost citată legal, dar în prezența unui avocat desemnat în mod legal.

Din considerentele enunțate supra, instanța de apel a dat citirii declarațiile inculpatei Găgăuz Tatiana date în ședința de judecată a primei instanțe.

Instanța de apel a reținut și faptul că, la cererea scrisă a inculpatei Găgăuz Tatiana, prin încheierea protocolară a primei instanțe din 06.08.2018 s-a dispus judecarea cauzei în conformitate cu art.364¹ Cod de procedură penală. în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Reieșind din materialele dosarului, instanța de apel a constatat că, la pronunțarea sentinței, prima instanță a stabilit corect circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că, inculpata Găgăuz Tatiana a săvârșit anume infracțiunea prevăzută de art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal.

Împrejurări constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, motiv pentru care, vinovăția inculpatei nici nu a fost contestată, fiind contestată doar soluția instanței în partea soluționării chestiunii cheltuielilor judiciare.

În ceea ce privește cerința acuzatorului de stat privind încasarea de la inculpata Găgăuz Tatiana în beneficiu, statului cheltuielile judiciare în mărime de 2 100 de lei pentru efectuarea expertizei judiciare nr.145 din 27.04.2018, instanța de apel a considerat întemeiată cerința respectivă făcând trimitere la dispozițiile art. 227 alin.(2) pct.1) și art.229 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală.

În speță, cheltuielile judiciare în mărime de 2 100 de lei rezultă din efectuarea expertizei judiciare nr.145 din 27.04.2018, prin care s-a stabilit că: „conținutul inițial al pașaportului Republicii Moldova cu seria și numărul x eliberat pe numele Lomaniuc Natalia x la data de x, a fost modificat prin rebroșarca blanchetei, substituirea paginii cu date personale inițiale cu cea actuală și alipirea unui strat de laminat suplimentar.

Prin urmare, Găgăuz Tatiana a confecționat, deținut și folosit documente oficiale false, de importanță deosebită, care acordă drepturi, cu modificarea conținutului inițial al pașaportului cu seria și numărul BI x cu substituirea numelui prenumelui din Romaniuc Natalia în Lomaniuc Natalia, cât și a datei de naștere x”. (fd.21 - 28)

Instanța de apel, prin prisma art.art.227 alin.(2) pct.1) și 229 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, dat fiind că, s-a stabilit cu certitudine că, inculpata Găgăuz Tatiana este vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, atentând în acest mod la relațiile sociale protejate de stat, iar pentru a stabili acest fapt a fost necesară efectuarea

unei expertize specializate, costul căreia este justificat și probat (f.d.20), a conchis de a admite cerința acuzatorului de stat privind încasarea de la inculpata Găgăuz Tatiana în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare și se încasează de la inculpata Găgăuz Tatiana în beneficiul statului suma de 2 100 de lei cu titlu de cheltuieli judiciare pentru efectuarea expertizei judiciare nr.145 din 27.04.2018.

Instanța de apel a mai reținut și faptul că, potrivit art.227 alin.(2) pct.5) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către avocatul Bodean Ina în numele inculpatei în care a invocat ca temei de casarea a deciziei prevederile art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, și a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei și menținerea sentinței Judecătoreiei Chișinău, sediul central din 16 august 2018.

5.1 În motivarea recursului avocatul Bodean Ina a invocat că:

- consideră că potrivit art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile privind efectuarea constatărilor și expertizelor judiciare în prezenta cauză nu se includ în categoria cheltuielilor judiciare care urmează a fi achitate de către inculpată;

- consideră că cheltuielile supurate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, prin numirea efectuării expertizei, reprezintă cheltuieli judiciare ce urmează să fi achitate din contul statului.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art.434 Cod de procedură penală judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei ținând seama, după caz, de opinia părților expusă în referință ori în ședință, dacă au participat la ea, și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

În conformitate cu art.422 Cod de procedură penală, recursul împotriva deciziilor pronunțate de instanțele de apel se declară în termen de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recurs ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Conform art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs ordinar examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art.427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate de recurent.

Din conținutul recursului avocatului Colegiul penal constată că acesta invocă, ca temei de casare a deciziei instanței de apel prevederile art.427 alin.1) pct. 6) Cod de procedură penală precum că, *decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

Lecturând textul hotărârii judecătorești recurate de avocat, Colegiul penal constată, că acestea corespund rigorilor enunțate supra și că, instanța de apel, și-a argumentat poziția enunțată vis-a-vis de cheltuielile judiciare, indicând la temeiurile de fapt și de drept ce permit concluzionarea dispunerii încasării cheltuielilor judiciare din contul inculpatei Găgăuz Tatiana.

Așadar, instanța de apel prin prisma art.art.227 alin.(2) pct. 1) și 229 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, a stabilit cu certitudine că, *inculpata Găgăuz Tatiana este vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, atentând în acest mod la relațiile sociale protejate de stat. iar pentru a stabili acest fapt a fost necesară efectuarea unei expertize specializate, costul căreia este justificat și probat (f.d.20), a considerat necesar încasarea de la inculpata Găgăuz Tatiana în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 2 100 de lei pentru efectuarea expertizei judiciare nr.145 din 27.04.2018.*

Totodată, instanța de apel a pledat pentru concluzia respectivă menționând că *în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate de către inculpat, chiar dacă expertiza a fost ordonată de către organul de urmărire penală, aceasta fiind o acțiune procesuală ce ține de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării, dar în același timp reprezintă acțiuni care sunt generate de comportamentul ilegal al inculpatului.*

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 4.1. din prezenta decizie,

relevă în mod concludent că instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind soluția încasării cheltuielilor judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 227 alin. (1) și (3), 229 alin. (1), (2), (3) Cod de procedură penală, că cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, însă cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, sau poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Astfel, instanța de apel just, argumentat și în limitele competenței legale a statuat că, în speță, odată ce s-a stabilit vinovăția inculpatului în săvârșirea unei infracțiuni, îi revine obligația de a plăti statului toate cheltuielile efectuate de la începerea urmăririi penale și până la punerea în executare a hotărârii de condamnare.

Mai mult, recursul ordinar al apărării, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5.1 din prezenta decizie, se întemeiază doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei în latura cheltuielilor judiciare.

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial condamnatul, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în aspectul cheltuielilor judiciare în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar la fel este lipsită de orice

temei legal.

În lumina normelor ce guvernează speța, Colegiul penal remarcă și prevederile art. 16 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, stabilesc expres că „Toți cetățenii R. Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice...”, iar banii cheltuiți de stat în urma acțiunilor infracționale a făptașului, care este recunoscut vinovat în modul stabilit de lege, sunt bani publici ce revin din contribuțiile cetățenilor.

Drept urmare, Colegiul penal atestă că instanța de apel a adoptat o decizie întemeiată de admitere a încasării cheltuielilor judiciare suportate în speță, printr-o motivare complexă și eficientă și a dat o argumentare cuvenită motivelor din care considerente a ajuns la concluzia de încasare din contul inculpatei a cheltuielilor judiciare suportate în prezenta cauză.

Astfel, instanța de recurs în prezenta speță nu acceptă criticile recurentului, precum că *hotărârea instanței de apel nu conține motivele ce au stat la baza adoptării soluției*. Tot aici, urmează de menționat, instanța de apel fiind investită cu o situație de fapt, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, a expus situația de fapt reținută în cauză și a concluzionat corect de a casa parțial sentința în partea soluționării chestiunii cheltuielilor judiciare și a pronunțat o nouă hotărâre în această parte, dispunând încasarea de la inculpata Găgăuz Tatiana în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 2 100 (două mii una sută) de lei pentru efectuarea expertizei judiciare nr.145 din 27.04.2018, concluzii ce au rezultat în urma analizei coroborate a cumulului de probe administrat la dosar.

Prin urmare, contrar celor invocate de către recurent, Colegiul penal verificând lucrările dosarului remarcă, instanța de apel a respectat și prevederile art. 414 Cod de procedură penală, expunându-se asupra tuturor motivelor esențiale invocate în apel și prin hotărârea sa a oferit răspunsuri plauzibile și argumentate asupra acestora, în coraport cu circumstanțele stabilite în prezenta speță, ce au fost verificate în ședință de judecată.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Bodean Ina în numele inculpatei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2019, în cauza penală în privința lui *Gagauz Tatiana xxxxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 15 mai 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda